



College van B&W

Uw contact N. Diallo
M (06) 81 36 97 38
n.diallo@amstelveen.nl

AAN
mevrouw Filal, raadslid

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum van deze brief

Signed By: Poppens, T.
01/07/2026 09:13:05 +02:00
ID: bca0c70-4587-484d-abc0-c4556cdfb01f
Auth: Scribble

Signed By: Winthorst, H.H.
01/07/2026 08:36:16 +02:00
ID: bca0c70-4587-484d-abc0-c4556cdfb01f
Auth: Scribble



Datum 30 juni 2026
Uw brief van 5 juni 2026
Ons kenmerk Z26-093908

Betreft Beantwoording schriftelijke vragen van het raadslid mevrouw Filal van D66 over thuisonderwijs in Amstelveen

Geachte mevrouw Filal,

Op 5 juni 2026 heeft u ons, op grond van het Reglement van orde voor de raad van Amstelveen, schriftelijke vragen gesteld over Handhaving leerplicht en omvang thuisonderwijs op grond van artikel 5 onder b Leerplichtwet 1969 in Amstelveen. In deze brief gaan wij in op de door u gestelde vragen (cursief) met daaronder onze beantwoording.

Ieder kind in Amstelveen heeft recht op goed onderwijs. De Hoge Raad oordeelde recent dat de vrijstelling voor thuisonderwijs (artikel 5 onder b van de Leerplichtwet 1969) bijna nooit meer mag worden gebruikt als er een openbare school in de buurt is. Daarnaast waarschuwt brancheorganisatie Ingrado dat gemeenten op dit moment het zicht op het thuisonderwijs en welzijn van deze kinderen verliezen.

- 1. Hoe kijkt het college naar de huidige ontwikkelingen rondom de groep kinderen in Amstelveen die momenteel via artikel 5, onder b van de Leerplichtwet 1969 is vrijgesteld van de schoolinschrijving?*

Wij vinden het van groot belang dat ieder kind toegang heeft tot onderwijs en zich optimaal kan ontwikkelen. De recente uitspraak van de Hoge Raad van 21 april 2026 heeft geleid tot landelijke discussie over de toepassing van artikel 5, onder b, van de Leerplichtwet 1969. De Hoge Raad heeft verduidelijkt dat een beroep op deze vrijstelling slechts in uitzonderlijke situaties mogelijk is wanneer binnen redelijke afstand geen openbaar onderwijs beschikbaar is.

Voor Amstelveen betekent dit mogelijk dat nieuwe verzoeken om een vrijstelling op grond van richtingsbezwaren kritischer beoordeeld moeten worden en dat de ruimte om een beroep op deze vrijstellingsgrond te doen kleiner wordt. Dit kan gevolgen hebben voor ouders die in de toekomst een beroep willen doen op artikel 5, onder b, van de Leerplichtwet.



De gemeente Amstelveen volgt de landelijke ontwikkelingen daarom nauwgezet met oog op het recht op onderwijs en waarbij het welzijn van kinderen steeds centraal staat.

2. *Welke drempels ervaart de gemeente bij het toezicht op de kwaliteit van het thuisonderwijs en het welzijn van de kinderen die onder deze vrijstellingsregeling vallen? En wat is er nodig om deze drempels weg te nemen?*

De huidige wetgeving biedt gemeenten beperkte mogelijkheden om zicht te houden op de onderwijsontwikkeling van kinderen die op grond van artikel 5, onder b, van de Leerplichtwet 1969 zijn vrijgesteld van inschrijving op een school. Er bestaat in Nederland geen wettelijk kader voor toezicht op thuisonderwijs binnen deze vrijstellingsgrond. Hierdoor heeft de gemeente geen structurele bevoegdheid om de onderwijskwaliteit of de ontwikkeling van deze kinderen te monitoren.

Daarnaast zijn de mogelijkheden om persoonsgegevens over religie of levensovertuiging te verwerken beperkt. In combinatie met het ontbreken van een expliciete wettelijke grondslag beperkt dit de mogelijkheden om inhoudelijk te toetsen welke richtingsbezwaren aan een beroep op de vrijstelling ten grondslag liggen.

Volgens ons is vooral landelijke wetgeving nodig om deze drempels weg te nemen. Het is daarbij van belang dat duidelijkere criteria voor de toepassing van de vrijstellingsgrond worden vastgelegd en dat expliciet wordt geregeld hoe het toezicht op onderwijs en ontwikkeling wordt vormgegeven.

3. *Hoe verloopt de procedure voor een beroep op deze vrijstelling specifiek binnen de gemeente Amstelveen, en op welke wijze toetst de leerplichtambtenaar de rechtmatigheid van dit beroep?*

Ouders die een beroep willen doen op artikel 5, onder b, van de Leerplichtwet 1969 dienen dit jaarlijks vóór 1 juli, voorafgaand aan het nieuwe schooljaar, schriftelijk kenbaar te maken bij de gemeente. De leerplichtambtenaar beoordeelt vervolgens of aan de formele voorwaarden uit de Leerplichtwet is voldaan.

Daarbij wordt onder andere gekeken naar de tijdigheid van de kennisgeving, of sprake is van bedenkingen tegen de richting van alle scholen binnen redelijke afstand van de woning en of de jongere niet eerder stond ingeschreven op een school waarvan de richting overeenkomt met de geuite bedenkingen. De gemeente toetst uitsluitend de rechtmatigheid van het beroep op de vrijstelling en beoordeelt niet de inhoud of kwaliteit van het thuisonderwijs. Daarbij handelt de gemeente binnen de wettelijke kaders en de geldende jurisprudentie.

4. *Welke kansen of uitdagingen ziet het college voor de Amstelveense handhavingspraktijk en voor de betrokken kinderen als deze wetgeving landelijk wordt aangepast?*

De recente uitspraak van de Hoge Raad biedt meer duidelijkheid over de toepassing van artikel 5, onder b, van de Leerplichtwet 1969. Hierdoor kan meer rechtsgelijkheid ontstaan in de wijze waarop gemeenten omgaan met verzoeken om een vrijstelling op



basis van richtingsbezwaren. Ook kan dit bijdragen aan beter zicht op de ontwikkeling en het welzijn van kinderen die op grond van artikel 5, onder b, niet op een school staan ingeschreven. Kortom, een verdere landelijke verduidelijking of aanpassing van wet- en regelgeving biedt kansen om meer duidelijkheid te creëren voor ouders, gemeenten en uitvoeringsorganisaties.

Tegelijkertijd brengt dit ook uitdagingen met zich mee. Eventuele wijzigingen kunnen gevolgen hebben voor de uitvoeringspraktijk van leerplichtambtenaren en mogelijk ook voor bestaande en toekomstige vrijstellingen. Daarbij is een zorgvuldige overgang van groot belang, zodat betrokken kinderen en gezinnen tijdig duidelijkheid krijgen over hun situatie.

5. *Wat kan de gemeente nu al doen om zich op deze wetswijziging voor te bereiden? En wat staat hiervan in de planning om mee te starten?*

De gemeente bereidt zich hierop voor door de landelijke ontwikkelingen actief te volgen en deel te nemen aan kennisuitwisseling via onder andere de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en Ingrado. Daarnaast wordt er momenteel gewerkt aan:

- het juridisch duiden van de uitspraak van de Hoge Raad;
- het actualiseren van werkprocessen en interne werkinstructies;
- zorgvuldige communicatie richting betrokken ouders;
- afstemming met ketenpartners over eventuele toekomstige uitvoering en handhaving.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris, de burgemeester,

Bert Winthorst

Tjapko Poppens

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.